

Міністерство
освіти і
науки
України

Інститути/
факультет

Наукова
бібліотека

Moodle

Скринька
довіри

Асоціація
випускників

Виховна
робота

Забезпечення
якості
освіти

Протидія
тероризму та
екстремізму

[ХНТУСГ](#) [Новини та події](#) [До 90-річчя університету: Як відбувався набір до ХІМЕСГУ](#)

ДО 90-РІЧЧЯ УНІВЕРСИТЕТУ: ЯК ВІДБУВАВСЯ НАБІР ДО ХІМЕСГУ

Становлення ХІМЕСГУ як флагмана підготовки інженерів для сільського господарства на початку 1930-х років було пов'язано з величезними труднощами. Головними з яких були масова неграмотність населення, відсутність коштів для утримання студентів та слабка матеріально-технічна база навчальних закладів. Масштабна програма пришвидшеної модернізації країни потребувала різкого збільшення кваліфікованих інженерів і керівників. У 1930/1931 н. р. передбачалося прийняти на навчання до вищих навчальних закладів України в п'ять разів більше студентів, ніж у 1928 р. На засіданні тогочасного уряду — Ради Народних Комісарів республіки 3 травня 1930 р. для того, щоб задовольнити потребу народного господарства у фахівцях вищої кваліфікації, було визнано за потрібне проводити прийом студентів двічі на рік — у квітні й восени. Проте тогочасна школа не могла надати такої кількості освічених абітурієнтів.

Тому, як і в попереднє десятиліття, в першій половині 1930-х років широко використовувався такий засіб як «мобілізація активу» — передових трудівників, комсомольців та партійців для вступу до вищого навчального закладу (ВНЗ). Тисячі таких студентів, направлених на навчання місцевими профспілками та партійними організаціями, офіційно називалися «профспілковими тисячниками» та «партійними тисячниками» (профтисячники та парттисячники). «Тисячники» мали досвід не лише роботи на виробництві (такі називалися трудівниками від плуга або від станка), але досить часто й партійної, господарської, радянської або профспілкової роботи, тому, як правило, ставилися до навчання свідомо й вимогливо. Для того, щоб хоча б трохи підтягнути рівень їхньої освіти до необхідного для засвоєння знань у ВНЗ, більша частина «тисячників» спочатку проходила підготовче річне навчання на так званих робітничих факультетах (робітфаки). Однак навіть таке навчання не для всіх було посиленням: наприклад, у 1934/35 н. р. на робітфаці ХІМЕСГУ при контингенті набору в 400 чоловік навчалось лише 46.

Більшість місць у ХІМЕСГУ в цей період бронювалася для робітфаківців, «тисячників», випускників підготовчих курсів. На решту оголошувався конкурс, який враховував не лише рівень освітньої підготовки абітурієнтів, але й їх соціальну приналежність. При зарахуванні до інституту на основі вільного прийому перевага віддавалася робітникам і трудовому селянству, комуністам і комсомольцям. Особи, позбавлені виборчих прав, а також ті, що жили на нетрудові доходи, та їхні діти, до інституту не приймалися. Решті вступників, які не були вихідцями з робітників і селян (наприклад, демобілізовані воїни чи діти «трудової інтелігенції» — педагогів, інженерів, лікарів, бухгалтерів тощо), надавалися рівні права з робітниками. Стежила за набором приймальна комісія, що мала затверджувати абітурієнтів на основі як класового принципу, так і академічних успіхів.

Треба зауважити, що на початку 1930-х рр., коли економіка країни ще не була побудована, студентське життя не могло бути забезпеченим: для навчання необхідно було відмовитися від заробляння засобів до існування, а держава не мала достатніх коштів для утримання майбутніх фахівців. Хоча для студентів, які були направлені на навчання з виробництва чи партійно-державними органами (у цей період в ХІМЕСГУ таких було близько 80%) передбачалася виплата стипендії чи соціальної допомоги від своїх підприємств і установ, проте дуже часто останні просто не мали коштів для цього. Катастрофічно не вистачало гуртожитків. 21 вересня 1934 р. директори харківських інститутів сільськогосподарського профілю спільно вимушені були звернутися до республіканського ЦК зі скаргою на те, що через відсутність гуртожитків зривається набір студентів-колгоспників.

Для залучення студентів працівникам ХІМЕСГУ, як і інших інститутів того часу, доводилося проводити широку роз'яснювальну роботу на селі — у першу чергу серед працівників колективних господарств та радгоспів і машинно-тракторних станцій. Туди вирушали спеціальні бригади «вербувальників» з викладачів та студентів, а студентам, які проходили практику на виробництві, доручали вербувати людей до інституту. Однак керівництво господарств і МТС неохоче відпускало на навчання тих, хто мав хоча б які-небудь знання та навички: на місцях спеціалістів теж не вистачало.

Після 1936 р., коли почалися перші масові випуски учнів із середньої школи, проведення профорієнтаційної роботи значно полегшилось. Якщо до 1935 р. базами набору були передусім господарства та підприємства, а абітурієнти не мали середньої освіти, то тепер такою базою стала середня школа — десятирічки та технікуми. Почали створюватися студентські бригади для роботи з учнями шкіл та технікумів. Однією з форм діяльності таких бригад стала організація «вечорів знань», на яких студенти популяризували навчання в ХІМЕСГу, наочно демонструючи свої знання та навички. Іншою формою були вечори-зустрічі студентів з випускниками шкіл, яких знайомили зі студентським та науковим життям інституту. Також організовувалися ознайомчі екскурсії й вечори для школярів у приміщеннях ХІМЕСГу. Проводилися лекції професорів інституту перед майбутніми абітурієнтами.

Відділ медіакомунікацій ХНТУСГ

О. Воронянський

14.02.2020

[← Вітаємо випускницю ННІ ЕКТ з призначенням на високу посаду!](#)

[Інтерв'ю з професором ХНТУСГ В. К. Пузіком →](#)

ОСВІТА

Про нас
Історія ХНТУСГ
Керівництво
Система менеджменту якості
Структура
Спеціальності

ВСТУПНИКАМ

Працює приймальна комісія
Актуальна інформація
Вступна кампанія
Умови і правила прийому
Вартість навчання
Вступ 2020" Підготовчі курси. Очна форма навчання
Програми вступних випробувань
Часті питання

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Міжнародний відділ
Наші партнери
Подвійний диплом
Академічна мобільність

НАУКА

Наукові журнали ХНТУСГ
Спеціалізовані вчені ради
Наукові школи

СТУДЕНТАМ

Скринька довіри
Розклад занять
Студентське самоврядування
Студмістечко
Працевлаштування
Каталог дисциплін за вибором
Профспілковий комітет

НОВИНИ

Новини та події
Газета "Світоч знань"
Медіагалерея
Про нас пишуть

РЕЙТИНГИ

Рейтинги викладачів
Рейтинг студентів для отримання стипендій
Рейтинги навчально-наукових інститутів/факультетів
Рейтинги кафедр

БІБЛІОТЕКА

ХНТУСГ

Головний корпус університету
Харків, вул. Алчевських 44

+38 057 700 38 88

info@khntusg.com.ua

© ХНТУСГ, 2023, Усі права захищені
Дизайн та розробка сайту - Rubika